

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ “Св. Кл. ОХРИДСКИ“

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ-СУ

КАТЕДРА “РЕТОРИКА“

РЕЦЕНЗИЯ

за дисертационния труд на **Десислава Благоева Антова**,

на тема „Традиционни и нови проявения на виртуалната реторика в онлайн медийна среда“ с научен ръководител проф. дфн Иванка Мавродиева.

Общи данни за докторантката

Десислава Благоева Антова е зачислена в редовна форма на обучение за докторантура към ФФ-СУ в професионално направление 2.3 Философия –Реторика (Реторика във виртуалната среда) със Заповед РД 20-177/23.01.2015 г на Ректора на СУ. Тя е отчислена с право на защита със Заповед № РД 20-423/16.02.2018 г. Научното жури за публичната защита на докторантката е утвърдено със Заповед № РД 38-144/08.03.2019 г. на основание чл.4 от Закона за развитието на академичния състав на Република България. Като член на журито съм избрана съгласно чл. 5, ал.(10) и чл.70, ал. (2) от Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св.Климент Охридски“ за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Настоящата рецензия на дисертационния труд на **Десислава Антова** на тема „Традиционни и нови проявения на виртуалната реторика в онлайн медийна среда“ с научен ръководител проф. дфн Иванка Мавродиева е върху представен за защита дисертационен труд, който отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение в СУ и университетските академични стандарти и изисквания. Научният труд отговаря, според мен, на тематиката, критериите, изискванията и спецификата на научната специалност 2.3 Философия –Реторика (Реторика във виртуалната среда) и на изискванията за присъждане на образователна и научна степен („доктор“).

Актуалност на тема и обща характеристика на дисертацията

Избраната от Десислава Антова тема „Традиционни и нови проявения на виртуалната реторика в онлайн медийна среда” е интердисциплинарна по своя характер. Това е и изследователският подход, който докторантката е избрала при разработката на дисертационния си труд. Въпреки, че има изследвания и добри анализи на комуникацията в онлайн средата, всяко изследване има свои дискурс, и смее да кажа, че всеки един нов дискурс като този за проявенията на виртуалната реторика, има принос към изследванията на комуникацията и инструментите на визуалната аргументация в онлайн средата. Темата за традиционните и нови проявения на реториката в онлайн медиите теоретизира проблеми на виртуалната реторика. Реториката и реторичното изкуство са от античността до днес и е метод, който ни учи как да убеждаваме другите, но някои от тези традиционни техники имат своето ново приложение, съобразно новата среда на виртуалното пространство. Темата е актуална за средата, в която комуникираме ежедневно. Докторантката твърди и доказва със своето изследване, че виртуалната реторика пренася традиционната реторична триада оратор-реч-аудитория във виртуална среда. Анализирани са употребата на традиционни реторични жанрове и представянето им онлайн. В разработката на дисертационен труд в областта на социалните науки, като представения труд, се изисква и е показано съчетаване на познания в областта на философските и социални науки, реториката и ораторското изкуство, теорията на комуникациите и медиазнанието, както и познания за спецификата на онлайн комуникацията в дигитална среда.

Разработката на дисертационен труд изисква още умения за анализ, умения за провеждане на собствено изследване, както и умения да се правят обобщения на получените от анкетното проучване резултати. Докторантката е показала в своята разработка такива умения. Към дисертационния труд има приложения, които показват как е направено авторското ѝ изследване, обработени и представени в таблица са данните от проведеното от нея изследване. За целите на дисертацията си тя е направила реторичен анализ на избрани онлайн публикации в България, който е представен в Трета глава на разработката ѝ, а резултати от проведеното от докторантката проучване между репортери и редактори във водещи онлайн медии е представено в Четвърта глава на дисертацията. Освен текста на дисертацията, докторантката има публикации, свързани с изследваната област, които показват професионална и научна експертиза.

Основната теза на изследователката е ясно формулирана както в дисертационното изследване, така и в нейния автореферат, а тя е, „че интернет модулира начина на комуникация, а не само го опосредства”. Твърдението, което докторантката се опитва да докаже със своето изследване е, че това е ”качествена промяна” и е „свързана с някои традиционни и някои нови проявления на реториката”. Чрез изследването си Десислава Антова се опитва да докаже, че се открояват „съвременни реторични практики, съществуващи благодарение на конвергенцията на медии онлайн на вербално, визуално и невербално равнище”. Това свое твърдение тя регистрира и доказва чрез проведените анкети за промяна на работа на журналистите и редакторите в онлайн среда.

В текста има формулирана хипотеза . Тя е, „че онлайн медиите създават контекст, който е функционално натоварен - като източник за нова информация посредством линкове и хиперлинкове и като контекст за друг източник. Така, даден аргумент в един дискурс е само контекст, то в друг става източник на информация. Втората работна хипотеза на докторантката (“че онлайн медиите засилват реторичния ефект на анафората в общественото пространство”) се потвърждава чрез включеното в дисертацията изследване. Изследването е развито и в посока на доказване или отхвърляне на хипотезата. То потвърждава работната хипотеза на авторката. Едно от другите твърдения на авторката, която тя емпирично доказва, е, „ че вместо да развиват свои жанрове и авторски формати, с които да привличат аудиторията, онлайн медиите са превзети „от вътре“ с доминиращото положение на социалните мрежи като източник на информация”, твърдение, което е резултат от авторското ѝ проучване. Дисертантката насочва и част от своето изследване за влиянието на дигиталната средата върху политическа реторика, медийна, военната и др., което е още един нов ракурс на изследване на новите проявления на реториката в онлайн комуникационна среда. Един от авторските приноси на Десислава Антова е, че текста си докторантката проследява развитието на традиционната триада „оратор-реч-аудитория” в новата дигитална среда, което според мен допринася за логичното развитие на текста на дисертацията. За „обект” на своето изследване г-жа Антова определя „онлайн медиите като част от интернет пространството (избрани са 13 уебсайта за целите на изследването)”, а като „цел” на изследването „да бъдат проследени промените медийната реторика” в резултат на дигиталната среда. „Предмет” на изследване са

традиционните и нови проявения на виртуалната реторика в онлайн среда. Ясно описани са изследователските задачи. В дисертационния труд са използвани съвременни автори и произведения, които се свързват с класиката на изследване на реториката, цитирани са доказани научни изследователски публикации, и мога да кажа, че посочената библиография съответства на характера на дисертационния труд. Представеният от дисертантката Автореферат отговаря на академичните стандарти и отразява същността на дисертационния труд. Научните приноси са коректно изведени.

Структура и съдържание на дисертацията

Върху напълно достатъчен обем от 177 страници дисертантката развива своя текст. Структурата на дисертационния труд включва увод, 4 глави, заключение, библиография, приложения. Използвани са български и чужди източници и медийни сайтове. В първата глава на текста са изведени основни понятия в областта на реториката, социалните и медийните науки. Потърсена е взаимовръзката на реториката с новата дигитална среда. Втора глава е ориентирана към представяне на спецификата на онлайн медиите и съвременната медийна среда. Трета глава съдържа резултати от авторското изследване. Четвърта глава включва резултати от проведена анкета и интервюта с водещи редактори на онлайн и традиционни медии в България. Като постижения на текста бих подчертала използваните източници върху които е изграден текста, както и извършена научно-изследователска дейност – изследвания, анкети и интервюта, които могат да дадат релевантни резултати. Трето - възможността обобщените резултати и изводи да имат прикитико-приложен характер.

Приноси и приносни моменти

Представената дисертацията е оригинално научно изследване, което по моя преценка, съдържа научни приноси, които са коректно формулирани и изведени от докторантката. Някои от тях са: опит да бъдат открити и пресечни точки между реториката и визуалната реторика и онлайн медиите. Изведени са понятия, свързани с ораторство и с проявенията му при политическа, президентска, партийна, синдикална реторика и мултимодална реторика. Направено е изследване, като анализът на резултатите показва спецификите на българската медийна среда през призмата на медийната реторика и медийната комуникация. Интересно и приносна за мен е тази

част от изследването, в което се търси „отговор как хитлеристката реторика с нейните отличителни знаци и символи събирателно се представя от онлайн медиите”, защото интернет-средата способства за комуникация, която може да им такъв характер. Интересен е и дискурсът на третирането на много от тези въпроси във връзка с дигиталната медийна грамотност, за която все повече говорим, и дали това се съчетава с основни реторични знания и умения.

Препоръки към докторанта по темата на дисертацията

Разбира се, всеки текст може да бъде подобряван. Смятам, че докторантката е съобразила текста на дисертацията си с направените на вътрешното обсъждане забележки.

Заключение

Представената докторска дисертация е оригинално научно изследване, което показва постигнатото от докторантката Десислава Благоева Антова. Дисертацията отразява нейните теоретични знания и уменията да бъде проведено авторско изследване в областта на социалните науки, философията и реториката, журналистиката и медиазнанието. Тази дисертация разширява изследванията на промените на , настъпили в резултат на промяната на комуникационната среда и може да има практико-приложен характер. Като изхождам от всичко казано до тук, и подчертавам достойнствата на представения текст, убедено препоръчвам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен "доктор" на Десислава Благоева Антова, редовен докторант в катедра „Реторика” на СУ по направление 2.3 Философия – Реторика.

София, 04 .2019 г.

Подпис:

Проф. д-р Теодора Петрова